

Република Србија
ВРХОВНИ КАСАЦИОНИ СУД
Рев 2685/2021
19.10.2022. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни касациони суд у већу састављеном од судија: Јасминке Станојевић, председника већа, Споменке Зарић и Бисерке Живановић, чланова већа, у парници тужиле АА из ..., чији је пуномоћник Милош Грковић, адвокат из ..., против тужених ББ из ..., ВВ из ... и ГГ из ..., чији је заједнички пуномоћник Дејан Тадић, адвокат из ..., ради стицања у брачној заједници, одлучујући о ревизији тужиле изјављеној против пресуде Апелационог суда у Крагујевцу Гж 3132/19 од 13.05.2020. године, на седници одржаној 19.10.2022. године, донео је

ПРЕСУДУ

ОДБИЈА СЕ, као неоснована, ревизија тужиле изјављена против пресуде Апелационог суда у Крагујевцу Гж 3132/19 од 13.05.2020. године у делу којим је одбијен као неоснован тужбени захтев тужиле, којим је тражила да се утврди да је сувласник са уделом од 1/4 по основу стицања у брачној заједници куће која се налази у ... на кп.бр. ..., површине 115 м², означена као зграда 1 и правом својине на земљишту означеном као кп.бр. .. земљиште под зградом - објектом од 0.01,15 ха све уписано у Лн.бр. .. КО ... што би тужени били дужни признати и дозволити да се тужилца упише у земљишне и друге јавне књиге.

УКИДА СЕ пресуда Апелационог суда у Крагујевцу Гж 3132/19 од 13.05.2020. године у преосталом делу којим је одлучено о утврђењу сувласништва на помоћном објекту означеном као зграда 2 на кп.бр. .. са правом својине на земљишту под зградом - објектом.

УКИДА СЕ решење о трошковима поступка садржано у пресуди Апелационог суда у Крагујевцу Гж 3132/19 од 13.05.2020. године и предмет враћа том суду на поновно одлучивање у том делу.

Образложење

Пресудом Апелационог суда у Крагујевцу Гж 3132/19 од 13.05.2020. године, укинута је пресуда Основног суда у Крагујевцу П 14538/16 од 01.02.2017. године и пресуђено тако што је одбијен као неоснован тужбени захтев тужиле АА из ..., којим је

тражила да се утврди да је сувласник са уделом од 1/4 по основу стицања у брачној заједници куће која се налази у ... на кп.бр. ..., површине 115 м², означена као зграда 1 и сувласник са уделом од 1/2 на помоћном објекту означена као зграда 2 у основи укупне површине 36 м², а који је габарита 8x8 м, спратности ПР+П1 на кп.бр. .. са правом својине на објектима уписаним у Лн.бр. .. КО ... и правом својине на земљишту означеном као кп.бр. .. земљиште под зградом - објектом од 0.01,15 ха, земљиште под зградом - објектом од 0.00,36 ха све уписане у Лн.бр. .. КО ... што су тужени дужни признати и дозволити да се тужилца упише у земљишне и друге јавне књиге и обавезана је тужилца да туженима исплати на име трошкова поступка износ од 187.500,00 динара.

Против правноснажне пресуде донете у другом степену, тужилца је изјавила ревизију због битне повреде одредаба парничног поступка и погрешне примене материјалног права.

Тужени су поднели одговор на ревизију.

Испитујући правилност побијане одлуке, на основу одредбе члана 408. Закона о парничном поступку („Службени гласник РС“, број 72/11 ... 18/20), Врховни касациони суд је утврдио да је ревизија делимично неоснована, делимично основана.

У спроведеном поступку нису учињене битне повреде одредаба парничног поступка из члана 374. став 2. тачка 2. ЗПП, на коју ревизијски суд пази по службеној дужности.

Према чињеничном стању утврђеном на расправи пред другостепеним судом тужилца је била у браку са туженим ББ, од 1989.године до 2011.године, када је брак разведен. Отац тужених је 1976.године купио парцелу .. КО ... на којој је затим саграђена породична кућа. Тужени ББ је живео са својим родитељима у породичној кући коју су градили од 1977. године до 1979. године када су се у исту уселили. Димензија куће је 11 x 3, а у време закључења брака са тужилом кућа је била стављена под кров. Његове сестре овде тужене живе су у породичном домаћинству са родитељима и са њим све до своје удаје. Тужена ВВ удала се 1980. године, а тужена ГГ удала се 1984. године, пре тога радиле су на имању са својим родитељима када је грађена спорна кућа означена под бројем 1. Тужене су својим радом и средствима учествовале у изградњи спорне куће. Помоћни објекат означен као број 2 озидан је и укровљен, а касније је тужени ББ лично ангажовао раднике који су исти завршили. Чињеница стицања спорне парцеле од стране оца тужених утврђена је на основу Уговора о купопродаји између ДД оца тужених и ЂЂ, закљученим у присуству сведока, која чињеница је, с обзиром да парцела није преведена на оца тужених те није била предмет оставинског поступка иза смрти оца тужених, констатована закљученим Уговором о купопродаји и Анексом уговора о купопродаји, закљученим између ЕЕ као продавца и тужених као купаца, овереним код Основног суда у Крагујевцу Ов 1274/11 од 24.01.2011. године, да је наведену непокретност продао купцима још 1976. године за купопродајну цену од 1000 ДМ у динарској противвредности да је купопродајна цена исплаћена од стране купаца, да су купци на наведеној парцели саградили стамбену зграду и помоћну зграду али да није сачињен нити оверен уговор о купопродаји. Током брачне заједнице тужилца и тужени ББ били су у радном односу и у постојећу кућу бр.1 су уградили ПВЦ столарију, изолацију, поставили олуке, тротоар око

објекта, увели воду, уградили купатило, продубили бунар дубине 2,5 метра, уградили пумпу. Уз помоћни објекат надоградили су и објекат димензија 8 x 4,5 м са спратом за који је правоснажном пресудом првостепеног суда П 3685/13 од 05.02.2016. године утврђено да је тужила сувласник са 1/2 по основу стицања у брачној заједници. У току 2002. године тужила и првотужени су уз помоћни објекат дозидали гаражу као и летњу кухињу, али наведени објекат није завршен па се користи као штала и шупа. Након развода брака тужила је наставила да живи у једној соби у кући и користи купатило. У листу непокретности број .. КО ... предметна непокретност кп.бр. .. КО ... уписана је на име тужених ББ, ВВ и ГГ са уделима од по 1/3, облик својине приватна, као сувласници са наведеним уделом. На наведеној непокретности налази се објекат изграђен без одобрења за градњу - породична стамбена зграда означена као број 1 и помоћна зграда означена под бројем 2 на којима је као држалац уписан тужени ББ са уделом од 1/1. Уговором о деоби овереним од стране Основног суда у Крагујевцу Ов 606/12 од 19.04.2012. године тужени су извршили физичку деобу приземне породичне стамбене зграде и помоћне зграде која се налази на предметној кп.бр. .. КО ... тако што је уговорачу ББ припала помоћна зграда и део кп.бр. .. у пов. од 0.05,17 ха, а уговорачима ВВ и ГГ породична стамбена зграда и део наведене кп.бр. у површини од 0.05,00 ха. Вештачењем је утврђено да би допринос тужиле АА, уколико би суд узео у обзир примања тужиле и првотуженог у стицању у породичној заједници спорних непокретности био 39,47%, а туженог ББ 60,53%. Вештачењем је утврђена врста радова на фасади и постављеној ПВЦ столарији на објекту и вредност изведених радова и утврђена чињеница да предметни објекат означен као бр. 2 који је предмет тужбеног захтева са уделом од 1/2 не представља посебну стамбену јединицу.

Полазећи од овако утврђеног чињеничног стања, другостепени суд је укинуо првостепену пресуду и одбио тужбени захтев за утврђење сувласништва са траженим уделима и на објекту означеном као зграда 1 и на помоћном објекту означеном као зграда 2, са припадајућим делом парцеле, по основу стицања у брачној заједници. Закључио је да тужила није доказала основ стицања у брачној заједници у односу на кућу означену као број 1, површине 115м², односно није доказала да је својим радом и средствима учествовала у изградњи спорног објекта, а да радови које су накнадно извели тужила и тужени ББ не воде стицању права својине, већ је тужила могла истаћи облигационоправни захтев, што није учинила до закључења расправе. Такође закључио је да је неоснован захтев за утврђење сувласништва са траженим уделом на помоћном објекту означеном као зграда 2 јер тај објекат не представља посебну стамбену јединицу већ дограђени део куће-објекта означеног као зграда 1.

По оцени Врховног касационог суда, у погледу дела побијане одлуке којом је одбијен тужбени захтев за утврђење сувласништва са траженим уделом на објекту означеном као зграда 1, са припадајућим делом парцеле, нису основани наводи тужиле у ревизији да је материјално право погрешно примењено.

Одредбом члана 168. Породичног закона прописано је да имовина коју је супружник стекао пре склапања брака представља његову посебну имовину (став 1), а да је имовина коју је супружник стекао у току трајања брака деобом заједничке имовине односно наслеђем, поклоном или другим правним послом којим се прибавља искључиво право, представља његову посебну имовину (став2). Одредбом члана 170. Породичног

законa прописано је да ако је током трајања заједничког живота у браку дошло до незнатног увећања вредности посебне имовине једног супружника, други супружник има право на потраживање у новцу сразмерно свом доприносу (став 1), а ако је током трајања заједничког живота у браку дошло до знатног увећања вредности посебне имовине једног супружника, други супружник има право на удео у тој имовини сразмерно свом доприносу (став2). Одредбом члана 171. став 1. Породичног закона прописано је да имовина коју су супружници стекли радом у току трајања заједнице живота у браку представља њихову заједничку имовину.

У конкретном случају се ради о парници ради утврђења права својине по основу стицања у браку по основу улагања односно увећања вредности посебне имовине. Тужилца је са туженим била у браку од 1989. године, па како је брак разведен правноснажном пресудом 2011. године, у том периоду се утврђује имовинска маса која чини заједничку имовину стечену радом сваког супружника, односно утврђује улагање и степен увећања вредности посебне имовине. У поступку је утврђено је да је власник парцеле и породичне куће означене као објекат 1, у којој су странке живеле, био отац тужених, коју парцелу је купио и на њој својим радом и средствима у породичној заједници са туженима саградио предметну кућу, која је у време закључења брака тужилце и туженог ББ била стављена под кров. Након закључења брака тужилца и тужени ББ су извели одређене, у поступку појединачно утврђене радове ради побољшања услова становања, за које, супротно наводима ревизије, другостепени суд правилно налази да не могу водити стицању права својине по тужбом траженом основу. Тужилца није доказала да је учествовала у изградњи спорне куће, нити да је током трајања заједничког живота у браку извођењем утврђених накнадних радова дошло до знатног увећања вредности посебне имовине једног супружника, који би водио стицању права другог супружника на удео у тој имовини сразмерно свом доприносу, односно није доказала да су економски настале важне промене у стању и вредности посебне имовине другог супружника, тако да она представља нову имовину која је настала заједничким радом у току заједнице живота супружника да би у односу на ту имовину имала стварноправни захтев. Како предметна непокретност у целини представља посебну имовину тужених, то је супротно наводима ревизије, правилан закључак да, тужилца не може да стекне право сусвојине на спорној кући означеној као објекат 1, у смислу члана 170. став 2. Породичног закона. Из ових разлога Врховни касациони суд је прихватио закључак другостепеног суда о неоснованости тужбеног захтева у овом делу, оцењујући да је заснован на правилној примени материјалног права.

Из наведених разлога, на основу члана 414. став 1. ЗПП, одлучено је као у ставу првом изреке.

Међутим, основано је указивање у ревизији да је другостепени суд доносио одлуку у преосталом делу учинио битну повреду одредаба парничног поступка из члана 374. став 2. тачка 10. Закона о парничном поступку, јер је одлучио о захтеву о коме је у овом поступку већ правноснажно пресуђено.

Наиме, пресуда Основног суда у Крагујевцу П 3685/13 од 05.02.2016. године, донета током овог поступка, потврђена је пресудом Апелационог суда у Крагујевцу Гж 244/2016 од 26.08.2016. године, у делу којим је усвојен тужбени захтев тужилце АА из ...,

којим је тражила да се утврди да је сувласник са уделом од 1/2 на помоћном објекту означена као зграда 2 у основи укупне површине 36 м², а који је габарита 8x8 м, спратности ПР+П1 на кп.бр. .. са правом својине на објектима уписаним у Лн.бр. .. КО ... и правом својине на земљишту означеном као кп.бр. .. земљиште под зградом - објектом 0.00,36 ха све уписано у Лн.бр. .. КО ... што су тужени дужни признати и дозволити да се тужиља упише у земљишне и друге јавне књиге. Наведеном другостепеном пресудом укинута је првостепена пресуда само у делу тужбеног захтева за утврђење сувласништва са уделом 1/4 на објекту означеном као зграда 1, док део првостепене одлуке о тужбеном захтеву који се односи на помоћни објекат означен као зграда број 2 није био ни ожалбен, односно на тај део одлуке тужени нису уложили жалбу, те је пресуда у том делу постала правноснажна.

Како је ревизијом побијана одлука у наведеном делу захваћена битном повредом прописаном одредбом члана 374. став 2. тачка 10. ЗПП, учињеном у поступку пред другостепеним судом, чиме је формиран ревизијски разлог из члана 407. став 1. тачка 2. ЗПП, јер је одлучено о захтеву о коме је раније правноснажно пресуђено, то је Врховни касациони суд, применом одредбе члана 417. став 1. ЗПП, сматрајући да треба само укинути побијану одлуку у овом делу без одбацивања тужбе, јер наведени део тужбеног захтева о коме је правноснажно пресуђено није ни требало да буде предмет разматрања другостепеног суда, донео одлуку као у ставу другом изреке.

Врховни касациони суд сматра да се основано ревизијом указује на погрешан став другостепеног суда у погледу донете одлуке о трошковима поступка.

Одредбом члана 153. ЗПП прописано је да странка која у целини изгуби парницу дужна је да противној странци накнади трошкове (став 1.), а ако странка делимично успе у парници, суд може с обзиром на постигнути успех да одреди да свака странка сноси своје трошкове или да једна странка накнади другој сразмеран део трошкова (став 2.). Одредбом члана 154. став 1. истог закона прописано је да ће суд приликом одлучивања који ће се трошкови накнадити странци узети у обзир само оне трошкове који су били потребни ради вођења парнице.

Имајући у виду садржину цитираних законских одредаба, као и исход ове парнице, другостепени суд је погрешно поступио када је донео побијану одлуку о трошковима поступка, којом је обавезао тужиљу да туженима накнади све парничне трошкове, наводећи да је тужиља у потпуности изгубила парницу. У конкретном случају тужиља није у потпуности изгубила парницу, већ је делимично успела са својим тужбеним захтевом у делу који се односи на утврђење сусвојине на помоћном објекту означеном као објекат 2, који део је правноснажно пресуђен због чега је овај суд и укинуо побијану пресуду у наведеном делу због пропуста другостепеног суда и учињене битне повреде парничног поступка. Приликом одлучивања о трошковима поступка, основни критеријум којим се судови морају руководити јесте успех парничних странака у спору. Такође, из списка предмета произлази да је након подношења ревизије тужиље, другостепени суд донео допунско решење о трошковима поступка од 09.03.2021. године, обавезујући тужиљу на исплату додатних трошкова на име увећања због заступања више странака на страни тужених, након чега су списи прослеђени овом суду, што ће другостепени суд имати у виду приликом поновног одлучивања о трошковима целог поступка.

Из наведених разлога, Врховни касациони суд је применом одредбе члана 416. став 2. у вези члана 420. ЗПП, одлучио као у ставу трећем изреке.

**Председник већа-судија
Јасминка Станојевић, с.р.**

За тачност отправка
Управитељ писарнице
Марина Антонић